

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Kyckling, Erja; Skinnari, Kristiina

Title: Kuntanäkökulmaa kansallisen kielivarannon kehittämiseen

Year: 2018

Version:

Please cite the original version:

Kyckling, E., & Skinnari, K. (2018). Kuntanäkökulmaa kansallisen kielivarannon kehittämiseen. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(1).
<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2018/kuntanakokulmaa-kansallisen-kielivarannon-kehittamiseen>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kuntanäkökulmaa kansallisen kielivarannon kehittämiseen

Julkaistu: 8. maaliskuuta 2018 | Kirjoittanut: Erja Kyckling ja Kristiina Skinnari

Kunnissa tehdään monenlaista kielikoulutuspoliittista toimintaa, ja ne asettuvat toimijoina mielenkiintoisella tavalla valtakunnallisen kielikoulutuspolitiikan ja kielikasvattajien väliin. Siksi Kieliverkoston vuoden 2018 teema on [Kielet kunnissa](#). Teema tulee näkymään esimerkiksi huhtikuun Kieliparlamentissa, minkä lisäksi toivomme verkkolehteen kuntien toimintaan liittyviä artikkeleita.

Jo vuoden 2018 alku on tuonut monenlaisia uutisia kielikoulutuksesta ja sen kehittämisestä – nimenomaan kuntatasolla. Valtakunnalliset hankkeet kieltenopetuksen varhentamisesta sekä toisen kotimaisen kielen kokeilusta etenevät. [Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus ovat julistaneet varhentamisen kärkihankkeen lisärahoituksen haettavaksi](#): kuntien on 9.3. mennessä haettava rahoitusta varhentamiseen, ja rahoitusta on tarjolla sekä jo varhentamista toteuttaville kunnille että uusille varhentamishankkeille. Tämän lisäksi toisen kotimaisen kielen kokeilu etenee: [kuusi kuntaa on hakeutunut kokeiluun](#), jonka on määrä alkaa syksyllä 2018. Kokeiluun voi osallistua korkeintaan 2200 lasta ympäri Suomea, vaikkakin tällä hetkellä kokeilu näyttäisi koskevan noin 500 lasta.

Kielikoulutuksesta kuntatasolla on pian luvassa myös uutta tutkimusta. Kevään 2018 aikana julkaistaan kaksi kuntatason tarkastelua, joissa on selvitetty kielikylyn ja muun kaksikielisen toiminnan tilaa kuntatasolla (Sjöberg ym. 2018; Peltoniemi ym. 2018). Edellisen kuntatason selvityksen (Kangasvieri ym. 2011) jälkeen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat ovat uudistuneet, monikielisyys kunnissa on lisääntynyt ja valtionavustukset ovat osaltaan vaikuttaneet kaksikielisen toiminnan kenttään. Lisäksi kansalliskielistrategian pohjalta on haluttu tarkastella kotimaisten kielten kielikylyä erillään muusta kaksikielisestä toiminnasta.

Kuntatasolle kohdistuu myös monia kehitysehdotuksia professori Riitta Pyykön tekemässä, joulukuussa 2017 julkaistussa selvityksessä. Selvityksen tuloksia kuultiin tuoreeltaan Kieliverkoston järjestämällä [kahdeksannella Kari Sajavaara –muistoluennolla](#) tammikuun puolessa välissä. Selvitys oli helmikuun ajan lausuntokierroksella. Kieliverkosto otti [omassa lausunnossaan](#) kantaa erityisesti kieltenopetuksen varhentamista, kielikoulutuksen kehittäjäkuntien verkostoa, ylioppilastutkimuksen vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen suullisia kokeita ja korkeakoulujen todistusvalintaa koskeviin kohtiin. Keskeistä on ymmärtää kielen kaiken koulutuksen läpäisevä rooli ja kehittää kielikoulutusta kokonaisuutena. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että selvityksen kehitysehdotusten vaikutuksia tarkastellaan suhteessa toisiinsa.

Lausunnossaan Kieliverkosto huolehti vahvasti alueellisen tasa-arvon takaamisesta. Esimerkiksi kieltenopetuksen varhentamisen tulisi koskea kaikkia kuntia, minkä lisäksi suunnitellun kehittäjäkuntien verkoston toiminnan tulisi hyödyttää ja tukea kaikkia Suomen kuntia tasapuolisesti. Tärkeää on jatkossa pyrkiä tukemaan myös niitä kuntia, joilla ei tällä hetkellä ole resursseja tai riittävää osaamista kehittää toimintaansa.

Tässä *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* –verkkolehden maaliskuun 2018 avoimessa numerossa paneudutaan mielenkiintoisiin aiheisiin kielten oppimisesta ja opettamisesta korkeakoulujen kielikoulutuksen kehittämiseen. Verkkolehden aloittaa Jyväskylän yliopiston emeritaprofessori Paula Kalaja, joka tarkastelee artikkelissaan monikielisyyttä subjektiivisesti koettuna ja valaisee samalla mittavaa uraansa kielentutkijana. Esimerkiksi tulevien kieltenopettajien käsityksiin kielten opettamisesta voidaan päästä käsiksi mielenkiintoisella tavalla visuaalisten aineistojen kautta! Anssi Roiha ja Jerker Polso sen sijaan tarjoavat opettajille tärkeää työkalupakkia vieraiden kielten eriyttämiseen artikkelissaan *Viiden O:n malli vieraiden kielten eriyttämiseen*. Kirjoittajat ovat tarkastelleet aihetta tarkemmin tammikuussa 2018 julkaistussa teoksessaan, jonka eriyttämisen toteutusta tukevat lomakkeet ovat verkossa vapaasti kaikkien saatavilla. Linkki lomakkeisiin löytyy artikkelin lopusta.

Seuraavassa kahdessa artikkelissa tarkastellaan maailmaa suomea toisena kielenä oppivien näkökulmasta. Niina Lilja ja Terhi Tapaninen esittelevät artikkelissaan alustavia havaintoja tutkimushankkeesta, jossa kartoitetaan, miten suomen kieltä käytetään ja opitaan rakennusalan työtehtävissä. Samalla pohditaan kotoutumiskoulutuksen uusia suuntia: miten integroida kielen oppimista tiiviimmin ammatillisiin sisältöihin? Judit Háhn taas ottaa artikkelissaan *An immigrant mother's thoughts on the use of Finnish in English workbooks* kantaa suomen kielen käyttöön englannin oppikirjoissa. Hän valottaa, missä funktioissa suomea käytetään englannin kielen oppikirjoissa ja mitä opettajat ajattelevat kirjojen monikielisyydestä.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kielikoulutusta valaistaan kahdessa seuraavassa artikkelissa. Taina Juurakko-Paavola ja Anne-Maj Åberg pureutuvat toisen kotimaisen kielen (tässä artikkelissa ruotsin) osaamisvaatimuksista vapauttamisen perusteisiin korkeakoulukontekstissa, ja näyttää siltä, että korkeakoulujen välillä linjauksissa olisi yhtenäistettävää. Tämän jälkeen Tuula Kotikoski ja Pirkko Pollari esittelevät Jyväskylän ammattikorkeakoulussa käynnissä olevaa uudistusta: kielten ja viestinnän kurssit on syksystä 2017 alkaen järjestetty moniammatillisissa ryhmissä, mikä näyttäytyy opettajien näkökulmasta niin uhkana kuin mahdollisuutena.

Verkkolehden päättää Pirjo Salomaan kirja-arvio, jossa hän esittelee Siirtolaisuusinstituutin viime vuonna julkaisemaa tutkimusta ja sen keskeisiä tuloksia eteläisen Pohjanmaan vieraskielisistä lapsista. Salomaan mukaan tutkimus tarjoaa paljon pohdittavaa ja tärkeää tietoa eri koulutusasteiden ammattilaisille.

Tähän loppuun on tärkeää vielä mainita, että tästä *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* -verkkolehden numerosta eteenpäin kunkin artikkelin yhteyteen lisätään ohjeistus artikkeliin viittaamiseksi. Ohjeistus löytyy jatkossa oikeanpuoleisesta sivupalkista artikkelin otsikon vierestä. Viittaamisohjeissa noudatetaan APA-tyyliä ja Kieliverkosto toivoo, että jatkossa kaikkiin verkkolehden artikkeleihin viitataan merkitsemällä viitteeseen myös lehden vuosikerta ja numero. Viittaamisohjeita ei ole päivitetty artikkeleiden yhteyteen takautuvasti, mutta tätä numeroa vanhempiin artikkeleihin viitatessasi voit käyttää apunasi [listausta aiemmista vuosikerroista ja lehden numeroista](#). Uudistuksella on pyritty selkeyttämään ja helpottamaan artikkeleihin viittaamista.

Antoisia lukuhetkiä lehden parissa!

Projektitutkija Erja Kyckling koordinoi Kieliverkostoa ja Kristiina Skinnari on tutkijatohtori Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa.

Lähteet

Kangasvieri, T., Miettinen, E., Palviainen, H., Saarinen, T. & Ala-Vähälä, T. (2011). *Selvitys kotimaisten kielten kielikylpyopetuksen ja vieraskielisen opetuksen tilanteesta Suomessa: kuntatason tarkastelu*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Peltoniemi, A., Skinnari, K., Sjöberg, S. & Mård-Miettinen, K. (2018, tulossa). *Monella kielellä Suomen kunnissa 2017: Selvitys muun laajamittaisen ja suppeamman kaksikielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen tilanteesta*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Sjöberg, S., Mård-Miettinen, K., Peltoniemi, A. & Skinnari, K. (2018, tulossa). *Kielikylpy Suomen kunnissa 2017. Selvitys kotimaisten kielten kielikylvyn tilanteesta varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

kuuluu seuraaviin kategorioihin:

- [kielivaranto](#)
- [kunnat](#)
- [kielikoulutus](#)
- [kielikoulutuspolitiikka](#)
- [kieltenopetus](#)
- [kieltenopetuksen varhentaminen](#)
- [toisen kotimaisen kielen kokeilu](#)
- [kielikylpy](#)
- [kaksikielinen toiminta](#)
- [lausunto](#)
- [korkeakoulutus](#)
- [suomi toisena kielenä](#)
- [kieltenoppiminen](#)
- [monikielisyys](#)
- [monikielisyys subjektiivisesti koettuna](#)
- [eriyttäminen](#)
- [vieraiden kielten opetus](#)
- [kotoutumiskoulutus](#)
- [oppikirjat](#)
- [ammattikorkeakoulut](#)
- [yliopistot](#)